

ACC. N:R M. 13791: 1-6.

Landskap: Skåne Upptecknare: O. P. Aberg, Kirile
 Härad: Albo Berättare: _____
 Socken: L. Mellby Berättarens yrke: _____
 Uppteckningsår: 1954 Född år 1865 i Skarp, L. Mellby sn.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-6.

LuF 73
(Prist. i
Ystads Alle-
hand 14/11
1953.)

17. 17. 13791:1.
När den nya tiden kom till byggen

Byn jag nu skall försöka berätta lite om
heter Åkarp i Södra Mellby församling
och Kristianstads-län-Byen består av
6 fjärdings hemman och 2 ättondelar hemman.
De 6 fjärdingshemmanen ett stycke mark
värdeca till ett torp, där den blivande
torparen byggde själv sitt hus till familj
och nödiga uthus en ålkor-2 får-bommar
bete skulle ju den ha på gårdens mark
Torpst. där jag såg dagen ju var
nöt 1 Åkarp Barräcke och det hände
den 14 Februari 1865 - yngst bland 4
syskon, 3 pojkar och en flicka - så
att familjen bestod av 6 personer
under di svärs är i slute av 60-talet
jag minns att det kom myöt från
Rysdland det var en skyddsmatta
av bast om säckarna, det var
en svär tid men smörningom väte
barnen till och fick hjälp till med
sin försörjning, jag var myss fyllda
9 år då jag kom ut som vallpojke,
nu skall jag berätta något om de
2 sista åren 1877 och 78 då tjänst
gjorde jag på Nr 1 Barräcke, det
får och svin, var närmare 2 år
di började göda dem, men di kunde
bli bra ändå)

rikstätt

Bonden som ejde gården hette Måns-
Håkansson hans hustru dog ung efter 2
barn en pojke & en flicka, en syster
till Måns Håkansson trädde till och
skötte kushäppet på gården och hon var
krogen och trägen. själsstendig och män
arbetarna att det blev så bra först som
möjligt Vallpojken inte undanfögen
Måns Håkansson kallt sig med 2 tidnin-
gar en Ystadstadsbedning jemte Fädernes
landet jag sprang till Mellby och hem-
lade dem åt honom, också blev det ofta
en Karolus Årligt och gott - för det
var gott att söka påstod det alltså
Ystads Årligt och gott - jag passa
att tjurläsa i tidningarna - bad Per
och Pål se och i Ystadstidningen
om kriget mellan Ryssland & Turkiet
Pascherne Suliman och Osman Perven-
-hjetten - och ibland hette det allt lugnt
i Sjökaparet - som jag hört ännu
någon tuffade i våra dagar - Bonden
en storökare han rikt långpipa
byxor var blanka av olja men
han uppnådde en ålder av 93 år
det odlades och såjdes i skog & mark
och gröderna blev så småningom
rikligare och det blev arbetsamt
med slaget på krogen, att Kåsa allt
forts

Den mesta framåttrampet av de fjerding
bönderna i Skarp Sven Eriksson
han byggde sig en modern gård. Corps
de logiet var skilt från log och lagårdslängan
na uthusen byggdes av tegel under halm
tak. Bostadshuset täcktes med spån
tegarerna lades ut i raka linjer och
och sk grovvallogården mar^{ken} var sank
så der utfördes ett omfattande drä-
ningsarbeten då magera markes
na mer glades, om vintern kördes
merges, ofta på stäcke - Stallgöden
räkte inte på långa vägar till, på di mager
re mager markerna tog ut gröder
så länge det gick, och sedan fick det
ligga till bete nära är så var det
på M: Låkarps av sädesslagen var
det barren som gick lätt att avyttra
Björkegren köpte allt som kunde und
varas af det sädesslaget och den barren
avyttrades till Englund - priserna
var inte så låga - ett fjerdingshemman
hade ju rätt stor rymd men det
gav inte sina brukare mer än nöd
fortfärlig bärning, jag har alltså
glömt en landbrukar jag talat med
han sa att vi skulle ha krig på
att det kunde bli bättre priser
fransk Fyske Kriget var väl ett exempel

Åren 1875 och 76 byggdes bränneri vid
 fiskabäck i Södra Mellby jag var då
 vid den tiden vallpaje i Södra Mellby
 i en gård som ligger vid gamla
 skolan även jag blev leverantör
 till bränneriet jag hade det året
 en skäppa pantofflar satta och fick
 3 tunner vid upptagningen jag
 erhöll 5 Kronor tunnan, första dagen
 di bog emot kostade som 6 Kronor
 det var inte många år bränneriet
 existerade - 72 år ungefär - Sedan
 byggdes mejeri vid fiskabäck och
 det fungerar den dag som är - Korn
 kom nu till sin rätt, och värdesattes
 och är en av den bästa inkomst
 Källan för jordbruket och grisarna
 mädde heller inte illa av den se-
 parerade mjölken, får kanske också
 tala om att jag fick dricks av sonen
 der jag tjäna och det blev hela Löve
 och han ställde i utsikt att det kunde
 bli mera - Men det blev aldrig mera
 för övrigt var lönen lite klädes
 försörjningspås bestods ena året
 ett skäppund ull till skurspor
 i marknadsgåva, Balmboke ett år
 och bibel ett år och den bleff som
 Konfirmationsboken och jag var glad för de

Byn och bygden mycket konservativ
och är så delvis än i dag - i religiöst
hänseende var ju fädernas Kyrka dominerad
men det förekom andra religiösa sekter
och så huvudsakligen baptister. Mormoner
hade det funnits som sådde sin gård
stubbbaröd kette den och utvandrade till
Uta - och det var agenter som i synnerhet
intressera sig för kvinnfolk och ville
ge dem att resa till Uta. En gift kvinna
övergav sin man och reste med, hon hade
vät dock en gång blivit evig kärlek
och evig tro - Mannen kette Jon Get
Kallades han, och bodde i ett hus på
Bestekille backar - Baptisterna var mer
försigtiga, en Kolportör f.d indelt
soldat uppräktade stugornas folk ~~och~~
och skrifterna diskuterades - Vägen
mellan Vitaby, Mellby Kyrkor Kallas
för prästvägen, en gång hade hade
baptisterna möte i ett hus som låg
utmed vägen Kyrkoherde Pttin kom
vägen förbi stannade skjutsen och gick
in och hörde på predikanten ursäktade
sig och sa att de inte var lärda och
Prästen sa då varför vill ni då predika
det var ^{och} är ju sjöfarts och fiskeri
samhällena som sekterismen
prodos bäst - som Känt är!

Husförhören upphörde helt vid middagen
8 o'clock till sist infann sig till husförhö-
r blott en gammal, men prästen underhöll
sig med henne hela dagen - det hände
i Rantunda - Sjels har jag bevistat 2
husförhör i bondgårdar, en bättningsmiddag
bjöds sedan på präst och gärsfolk
som kommit till husförhörs - en sak
skall jag inte glömma Ystads stifts-
handas stöd inte tillbaks på den tiden
den var väl för redikal, Prästen
uppmärksammade di förnuftsiga att
inte hålla tidningen för den var
färdig, ännu var det blott de besut-
na som hade råd att hålla sig
tidning - Byen o bygden vet jag
är beskriven av Lantbrukaren

Nils Nilsson sonsonen till Wans
Håkansson Nr 1 Barriska (han
sände in till Nordiska Museet
allt som han kunde samla om
bygden om sommaren tid, det som
jag minnes från mina barndoms-
år jag upptecknat något av så
gott jag kunnat, och säger härmed
ack och farväl som den äldste
nu levande från den by jag omtalar
(Den 14/8 1865 mitt födelseår)
Kivik den 27 januari, O. P. Åberg
(1954)